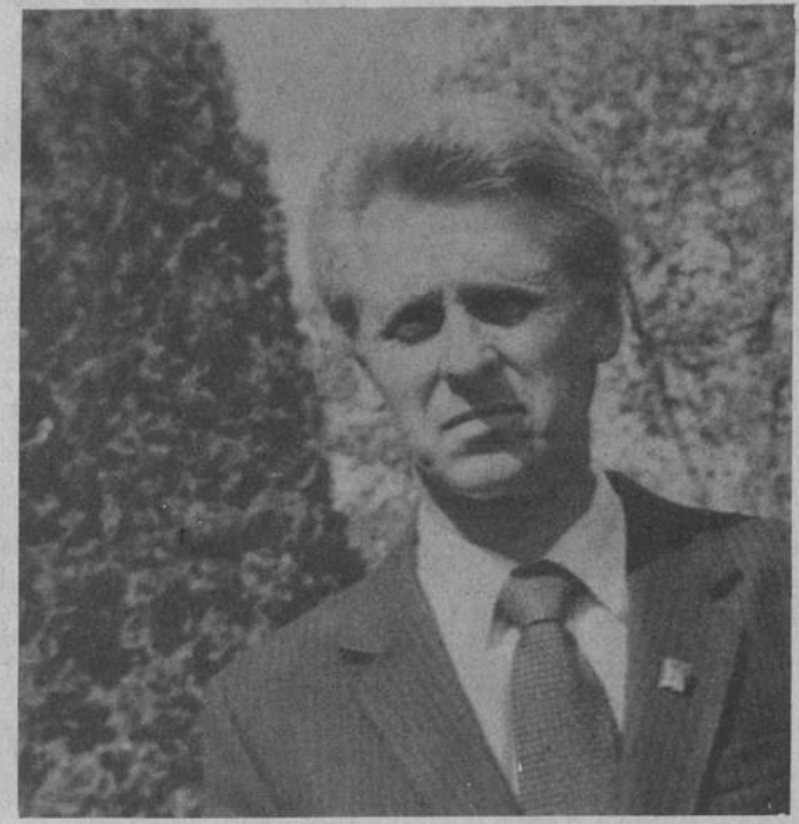
Ar pašu rokām, pašu sirdīm



Karš bija tikko aizdunējis no mūsu apvidus, bet Latvijā vēl rībēja lielgabali un skanēja automātu kārtas, kad tika izveidots Rožupes ciems, ievēlēta tā padome un izraudzīta izpildkomiteja. Tas bija 1944. gads. Kādreizējā Roženova pēc zemnieku gribas un vēlēšanās tika pārdēvēta par Rožupi. Tā bija tuvāk cilvēku sirdīm.

Grūti un bīstami bija šie pirmie gadi, mežos slēpās bandīti, bet viņi nespēja apturēt vēstures gaitu. Mūsu pusē nodibinājās pirmie kolhozi, ļaudis sāka labāk apzināties savu sūtību virs zemes, stingri un nelokāmi nostājās padomju varas pusē. Man pašam gadījās būt iznīcinātāju bataljonā, apkarot bandītismu, bet vēlāk — arī vadīt vienu no pirmajiem kolhoziem. Bet nu jau iesākts trešais gadu desmits kopš esmu Rožupes ciema padomes priekšsēdētājs.

Ciema teritorijā ir viens mazs ezeriņš, bet ūdeņu netrūkst. Mums pieder piecas upes: Dubna, Oša, Feimanka, Sovanka un Melnupe. Tās par savām var saukt arī citi kaimiņu ciemi, bet mūsu teritorijā visas satek vienuviet un pa Dubnu ūdeņus aiznes uz Daugavu. Daudz mežu, netrūkst arī purvaiņu. Mūsu ciemā ir arī lielākais kūdras purvs — Skrebeļi.

Ir daudzas vēsturiskas vietas. 1920. gadā krituši trīs sarkanarmieši, viņu atdusas vieta ir Babru kapos, kur Staņislavs Jančevskis ar meitu Annu tos apbedījuši un iestādījuši kļavu. Atkāpjoties Rēzeknes virzienā, šie trīs karavīri krituši no ložmetēju uguns. Lielā Tēvijas kara gados sīvās atbrīvošanas cīņas ritēja Soltumu, Dzalbu, Skrebeļu sādžu apkaimē un pie Steķu sila, Kalvānu kalnā. No kara nepārnāca daudzi rožupieši — krita frontē, citus nomocīja vācieši, vēl citi gāja bojā no bandītu lodēm. Par viņu piemiņu stāsta piemineklis.

Mūsu ciems tagad aizņem apmēram 32,5 kvadrātkilometrus, bet ciemats—divas reizes pa trīsdesmit hektāriem. Līdz tāda, kāds ir it kā vecais ciemats, kas izveidojies Dubnas labajā krastā, tagad papildināts ar daudzām jaunām mājām, un top otrs — aiz upes. Abus savieno plats braucamais tilts un romantisks uz trosēm uzkarināts gājēju tiltiņš. Abos Dubnas krastos tagad redzami vismaz astoņi desmiti jumtu, ieskaitot Līvānu mājas, pēc individuālajiem projektiem celtās un vairāk stāvu namus, ciematā dzīvo 120 ģimenes.

Jāpiebilst, ka viss, kas tagad ir Rožupē, izveidojies pēc kara. Pēc uzvaras pār iebrucējiem mēs atradām savā vietā tikai pienotavu un arī tāpēc, ka to bija nosargājis kāds no darbiniekiem, izjaucot okupantu nodomu uzspridzināt. Visur citur bija klajš lauks. Tagadējā ciematā 1957. gadā bija kolhoza «Ziedošā vārpa» centrs, ap to laiku arī sāka veidoties ciema un tagadējā Oškalna kolhoza centrs.

Mūsu ciemā dzimuši un uzauguši daudzi ievērojami saimnieciskie vadītāji, tautsaimniecības nozaru speciālisti. Latvijas PSR Nopelniem bagātais kultūras darbinieks, Latvijas PSR Valsts prēmijas laureāts rakstnieks Jānis Niedre.

A. SIMANOVICS,
Rožupes ciema izpildkomitejas priekšsēdētājs



Attēlā: Tekla Skrebele ar mazmeitiņu Intu Pastari, Līvāhu 1. vidusskolas un mūzikas skolas teicamnieci.

Lai ļaudis pateiktu: „Paldies"

Rosmes pilna ir Rožupes ciema kultūras dzīve—mums ir tautas nams ar 150 vietām centrā un kultūras nams Pēterniekos, ko vada Valija Patmalniece, divas bibliotēkas. Darbojas sieviešu vokālais ansamblis, ko vada skolotāja Dzintra Beķe, jauniešu deju kolektīvs. Daudz interesantu pasākumu rīko vietējā skola, tās direktore Aloīda Rimicāne un pārējie pedagogi, piemēram, ciema deputāte Monika Voroņecka un citi, ir ļoti aktīvi kultūras druvas kopēji. Ļoti interesantus pasākumus rīko mana kolēģe bibliotekāre Marianna Gulbinska.

Man ir divi amati: vadu bibliotēku «Druvās» un arī sadzīves pakalpojumu kombināta pasūtījumu pieņemšanas punktu Mežancānos. Kaimiņu ciemā Turkos (kolhozā «Zelta vārpa») nav pieņēmēja — strādāju arī tur.

Bibliotēkā ir ap 5200 grāmatām, apkalpoju 97 lasītājus. Esam diezgan patāls nostūris, cilvēku palicis maz. Grāmatas nesu tuvīnajām lopkopības fermām — lai ļaudīm ir ērtāk. Iekārtots tā, ka pie mūsu bibliotēkas, kur mājas otrā galā ir SPK pieņemšanas punkts, atbrauc autoveikals, tā ka sanāk visi, kas dzīvo apkaimē. Pasūtījumus mēnesī pieņemu par tūkstoš un vairāk rubļiem, plaši tiek pieprasītas mēbeles (gultas, galdi, virtuves skapīši un tamlīdzīgi), pieņemu labošanā televizorus, radiouztvērējus, ledusskapjus, pulksteņus un citas mantas. Cilvēki labprāt izmanto iespēju, ka pašiem nav jābrauc uz rajona centru, dzīvē un sadzīvē nepieciešamo var saņemt tepat uz vietas.

T. Skrebele,
ciema deputāte, kultūras, tautas izglītības un sporta pastāvīgās komisijas priekšsēdētāja, PSKP biedre kopš 1954. gada



MŪSU saimniecība ir viena no lielākajām rajonā — aizņem desmito tiesu teritorijas. Šajā piecgadē sekmīgi pildām visus lauksaimnieciskās ražošanas uzdevumus, neatlaidīgi kāpinām ekonomisko potenciālu. Oškalna kolhoza mehanizatori, lopkopēji ir bijuši daudzu labu pasākumu iniciatori, darbā cenšas pielietot zinātnes atziņas un pirmrindas pieredzi, tāpēc arī sokas uzdevumu izpilde. Daudz mūsu kolektīvam dod radošā sacensība ar Možaiskas rajona saimniecību «Krasnij baltiec».

V. Bernāns,
Oškalna kolhoza mehānisko darbnīcu vadītājs

Attēlā (no kreisās uz labo): viens no labākajiem skābsiena gatavotājiem saimniecībā, agregāta E-280 vadītājs Alberts Rubens, darbnīcu vadītājs, biedru tiesas priekšsēdētājs, ciema deputāts Vitālijs Bernāns un 1. ražošanas iecirkņa mehāniķis, ciema padomes mandātu komisijas priekšsēdētājs Vladimirs Spiridonovs.

Aug darbīga maiņa



Mūsu bērnudārzam ir dziļi simbolisks nosaukums — «Bitīte». Tā mūsu tautā apzīmē arī čaklumu, darba tikumu. Uzticību dzimtajai pusei, darba mīlestību tad arī cenšamies ieaudzināt saviem bērniem. Viņu dzīve ir tik gaiša un tīra kā grupiņu nosaukumi — «Rūķīši», «Saulīte», «Zvaniņi», «Cālēni». Bērnudārzs ar 90 vietām ir skaista velte kolhoza jaunajai paaudzei. Lai dzīve tajā būtu interesanta un lietderīga, gādā mūsu vadītāja Alja Ūsāne, kura mācās Daugavpils Pedagoģiskajā institūtā, manas darbabiedres Valentīna Lepere, Antonija Batarāga, Biruta Lietavniece un citas. Cenšamies pašas noformēt telpas, lai bērniem jau no mazotnes ieaudzinātu skaistā izjūtu, ļoti rūpīgi gatavojamies nodarbībām.

Tēvi un māmiņas var būt mierīgi.

A. Mukte,
vecākās grupas «Saulīte» audzinātāja

Attēlā: Anastasija Mukte ar saviem aizbildināmajiem. Viņi kā viens apgalvoja, ka dienās kļūšot par mehanizatoriem.

A. Rancāna foto